

Nespėjus mano liežuviui žodį ištarti, Tu, VIEŠPATIE, jau jį žinai. (Ps 139,4)

2014 m. rugpjūtis-rugsėjis Vilniaus ev. reformatų parapijos tarybos informacinis leidinys Nr. 8-9 (145-146)
Leidžiamas nuo 1998 m. lapkričio mėn. ISSN 2029-512X

Dievas duoda galimybę suklupus atsitiesti

Mintys iš Vilniaus ev. reformatų parapijos klebono kun. Raimondo Stankevičiaus pamokslu, pasakyto Vilniaus bažnyčioje rugpjūčio 31 d.

Mieli broliai ir sesės, mieli reformatai, svečiai. Šiandien paskutinė kalendorinės vasaros diena, tikriausiai daugumai baigėsi atostogos, grįžtame į kasdienybę, grįžtame į darbus, mokyklas, universitetus. Atrodo viskas turėtų tekėti įprasta vaga. Taip ir būtų – ramiai ir teisingai, be didelių rūpesčių, be stresų, be baimės ir nerimo. Jei žmonija laikytųsi Dievo Žodžio. Ar bent stengtųsi tai daryti visomis jėgomis. Tačiau, deja, turime labai daug problemų, daug melo, daug pykčio, smurto, nenoro suprasti kitus ir daug prieštaravimo Dievo Žodžio mokymui. Turime karus ar užslėptus karus, turime nusikaltimus, turime didžiulę mus kiekviename žingsnyje lydintį nuodėmės našta.

Šiandien norėtumėsi kalbėti apie pirmokėlius, žengiančius per mokyklos slenkstį, ar studentus „fukusus“, mokytojus ir dėstytojus, tačiau negalime pamiršti ir šią rugsėjo pirmąją neatversiančias durų Ukrainos mokyklas, vaikų darželius, universitetų auditorijas. Šiandien, manau, prasminga kalbėti ir apie karą... Ir kaip jo išvengti, kaip sumažinti grėsmę, kaip apšviesti galingųjų protus. Tokia šiandienos, deja, realybė.

Giliai pamokančios yra eilutės iš Senojo Testamento Samuelio antros knygos nuo 12,1–10 ir 13–15 :

Dievas nusiuntė pranašą Nataną pas Dovydą. Atėjęs pas jį, šis tarė: „Du žmonės gyveno viename mieste. Vienas buvo turtuolis, o kitas skurdžius. Turtuolis turėjo labai daug avių ir galvijų, o skurdžius turėjo

tik vieną mažą avelę, kurią buvo nusipirkęs. Ją užaugino; ji užaugo su juo ir jo vaikais; dalydavosi jo duonos kąsniu, gerdavo iš jo puoduko, glausdavosi jam ant kelių. Ji buvo jam kaip duktė. Vieną dieną pas turtuolį atėjo pakeleivis. Turtuolis nenorėjo imti savo avies ar galvijo valgiui parengti atėjusiam keleiviui, paėmė skurdžiaus avelę ir parengė ją svečiui.“

Ant to žmogaus labai iširdęs Dovydas tarė Natanui: „Kaip gyvas VIEŠPATS, žmogus, kuris tai padarė, turi mirti! Be to, už avį jis turi atsilyginti keturgubai, nes padarė tokį dalyką ir nepasigailėjo.“

Natanas tarė Dovydui: „Tu esi tas žmogus! Taip kalbėjo VIEŠPATS, Izraelio Dievas: „Aš patepiau tave

Izraelio karaliumi ir išgelbėjau iš Sauliaus rankų. Atidaviau tau tavo valdovo namus bei tavo valdovo žmonas kaip nuosavybę ir atidaviau tau Izraelio bei Judo namus. Jei tai būtų buvę per maža, būčiau dvigubai daugiau davęs. Tad kodėl paniekinai VIEŠPATIES žodį ir darei, kas nedo- ra jo akyse? Tu užmušei Ūriją Hetitą kalaviju ir paėmei jo žmoną sau žmona. Amonitų kalaviju jį užmušei. Užtat kalavijas niekada nepaliks tavo namų, nes mane paniekinai ir paėmei Ūrijos Hetito žmoną sau žmona.“ Dovydas tarė Natanui: „Nusidėjau VIEŠPAČIUI!“ Natanas atsakė Dovydui: „VIEŠPATS atleidžia tavo nuodėmę. Tu nemirsi. Bet kadangi tai darydamas paniekinai VIEŠPATĮ, tau gimęs kūdikis mirs.“

Dokumentą pasirašo gen. superintendentas kun. Tomas Šernas ir krašto apsaugos ministras Juozas Olekas. Garbės palyda: Lietuvos šaulių sąjungos Vilniaus kuopos IV būrio vadas Audrius Skaistys, kuopos vadas Mindaugas Aleksandras Balčiauskas, II būrio vadas Romas Akelaitis, IV būrio vado pavaduotojas Ramūnas Viederis.

Natanas nuėjo namo, o VIEŠPATS išstiko kūdikį, kurį buvo pagimdžiusi Batšeba...

Štai toks sukrečiantis šiandienos skaitinys, rugsejo pirmosios išvakarėse... griežtas ir žiaurus.

Viešpats mus įspėja, mums nu-rodo, jog, norėdami turėti ramybę, norėdami likti teisūs Jo akyse, turime pirmiausiai likti Jo mokiniais, Jo Žodžio vykdytojais.

Dovydas, išgirdęs pranašo Natanos papasakotą istoriją, baisiai supyko ant neteisiojo turtuolio, paėmusio skurdžiaus avį. Tačiau visai negalvojo apie tai, jog pats yra nuodėmingas. Kaip Šventajame Rašte skaitome, taip ir savo gyvenime patiriame, jog dažnai nematome rąsto savo akyje, bet pastebime krislį svetimojoje... Taip atsitiko ir Dovydui. Taip atsi-

tinka daugeliui iš mūsų.

Skaitydami ar prisimindami Biblijos herojus, Dovydą minime geruoju, tačiau jis padarė baisią nuodėmę. Daugelis su didžiausia pagarba mini, kai kurie net meldžiasi šventiesiems, tačiau ir tie šventieji yra padarę daug nuodėmių. Juk nėra nė vieno žmogaus žemėje be nuodėmės, išskyrus vieną – žmogų ir Dievą viename – Viešpatį Jėzų. Todėl tik Jam vienam teisinga melstis ir tik Jo – Viešpaties Dievo, Trejybės vienatinio, verta prašyti vedimo, užtarimo – gyvojo Dievo, ne kūrinio, bet kūrėjo, ne drožinio, ne piešinio, ne susikurtojo savo mintyse stabo, bet tikrojo, gyvojo Dievo.

Grįžkime į Dovydo laikus. Karaliaus Dovydo, galingo žmogaus, valdovo nuodėmę priminė pranašas Natanas. Dovydas, matyt, buvo

sukrėstas. Niekada nesinori prisiminti savo klaidų, senesnių ar ką tik padarytų. Kur kas geriau matomos svetimos. Dovydas, be abejonės, galėjo ir toliau slėpti savo nuodėmę. Juk jis galingasis karalius. Bet ir Dievo vyras. Dovydas suprato savąją nuodėmę ir ją išpažino. Ir Dievas atleido, nors tai neliko be pasekmių. Dovydas turėjo atsisveikinti su savo pirmagimiu.

Žmogus turi suprasti, kad pjaus tai, ką pasėjęs. Ir Dievo vaikas turėtų suprasti, jog, jei ir įpuolei į nuodėmę, gali iš jos išsikapstyti – nepasilikti nuodėmėje. Ši savybė – išsikapstyti, atsistoti suklupus ir skiria Dievo vaiką nuo pasaulio žmogaus, nuo tarnaujančio nuodėmei, prieštaraujančio teisumui.

Kun. R. Stankevičius

Krašto apsaugos ministerija bendradarbiaus su Lietuvos evangelikų reformatų bažnyčia

Rugpjūčio 31 d. Krašto apsaugos ministerija ir Lietuvos evangelikų reformatų bažnyčia pasirašė susitarimą dėl Lietuvos evangelikų reformatų bažnyčios sielovados patarnavimų teikimo Lietuvos kariuomenei.

„Tarnyba Tėvynei neįmanoma be dvasinio augimo. Tik tikėdami ir pasitikėdami Dievu galime dirbti ir kovoti dėl savo tėvynės Lietuvos. Tikėjimas padeda tapti geresniais piliečiais, tapti geresniais tikėjimo liudytojais, tapti geresniais Lietu-

vos ir Kristaus kariais“, – sutarties pasirašymo metu kalbėjo ministras J. Olekas.

Susitarimu siekiama sudaryti sąlygas ir užtikrinti Lietuvos evangelikų reformatų bažnyčios kapelionų teikiamų sielovados patarnavimų ir dvasinės pagalbos krašto apsaugos sistemos kariams jų artimiesiems bei visai karinei bendruomenei teikimą.

Susitarimas pasirašytas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintą žmogaus

teisę į sąžinės laisvę bei teisę laisvai išpažinti religiją ir ją puoselėti, suprantant religijos ir sielovados reikšmę krašto apsaugos sistemoje tarnaujančių asmenų Lietuvos kariuomenėje ir gyvenime. Susitarimu taip pat siekiama užtikrinti evangelikų reformatų bendruomenės narių, einančių tarnybą krašto apsaugos sistemoje ir kitų asmenų, ieškančių paguodos, nuolatinę sielovadą.

InfoRef.lt

Pasirašytas susitarimas ir parapijos šventė paskutinę vasaros dieną

Rugpjūčio 31 dieną Vilniuje, ev. reformatų bažnyčioje, pamaldų metu pasirašytas Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios ir Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos susitarimas dėl Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios sielovados patarnavimų teikimo Lietuvos Respublikos kariuomenei. Susitarimą pasirašė Lietuvos evangelikų reformatų generalinis superintendantas kunigas Tomas Šernas ir Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministras Juozas Olekas.

Šventinėse pamaldose dalyvavo Krašto apsaugos ministerijos, Lietuvos šaulių sąjungos atstovai, Seimo narys Aleksandras Zeltinis, parapijos klebonas kun. Raimondas Stankevičius, LERB Konsistorijos prezidentas kurt. Petras Romualdas Puodžiūnas ir Sinodo direktorius kurt. Donatas Balčiauskas, parapijiečiai ir svečiai.

„Šiandien istorinė diena, kuri išliks amžiams mūsų Bažnyčios istorijoje. Švęsdami šią dieną atsimename, jog nuo pat pradžių, nuo Radvilų, Lietuvos karvedžių strategų, laikų bei vėlesnėje tarpukario Lietuvoje ev. reformatai visuomet aktyviai veikė valstybės gyvenime. Atrodytų, jog kariuomenės ir Bažnyčios uždaviniai visiškai skirtingi. Tačiau Bažnyčia ir kariuomenė turi esminį bendrą pagrindą. Paminėsiu du aspektus.

Prikeltas Jėzus Kristus, atėjęs pas savo mokytinius, tarė: *Ramybė jums* /Lk 24,36; Jn 20,19–21.26/. Tai svarbiausias tikėjimo santykis žmogaus gyvenime tarp jo ir Dievo. Hebrajų kalba jis skamba kaip „Šolom“, iš to esminio ramybės palinkėjimo kilo ir musulmonų „Salam aleikium“. Juk visi nori ramybės. Kaip Jėzus Kristus iškovojo mums pergalę prieš šėtoną ir amžiną dvasinę mirtį, taip ir kariuomenės svarbiausias uždavinys saugoti taiką ir ramybę. Kitas aspektas, kuris vienija Bažnyčią bei kariuomenę bei esti svarbus kiekvie-

nam žmogui, yra Jėzaus Kristaus žodis, pakartotas dviejose Evangelijose: *Nebijokite tu, kurie žudo kūną, bet negali užmušti sielos* /Mt 10,28; Lk 12,4/.

Juk valdžia – Dievo tarnaitė. Todėl ji nešioja kardą, kad gintų ramybę. Šiandien mes turime taiką, bet nereiškia, kad ją turėsime ir rytoj. Mes, evangelikai reformatai, esame maža Lietuvos procentinė dalis, tačiau grįžtame į istorinę savo pareigą. Ukrainos įvykiai mums primena, jog kiekviena visuomenės dalis, mažiausia ląstelė turi prisidėti prie gėrio, taikos. Ramybės jums“, – sakė gen. superintendantas kun. Tomas Šernas.

„Tarnyba Tėvynei neįmanoma be dvasinio augimo. Tik tikėdami ir pasitikėdami Dievu galime dirbti ir kovoti dėl savo Tėvynės – Lietuvos. Tikėjimas padeda tapti geresniais piliečiais, geresniais tikėjimo liudytojais, geresniais Lietuvos ir Kristaus kariais“, – sutarties pasirašymo proga kalbėjo krašto apsaugos ministras Juozas Olekas.

Pasirašant istorinį dokumentą šalia stovėjo garbės palyda: Lietuvos šaulių sąjungos Vilniaus kuopos vadas Mindaugas Aleksandras Balčiauskas, II būrio vadas Romas Akelaitis, IV būrio vadas Audrius Skaistys ir jo pavaduotojas Ramūnas Viederis.

nukelta į 5 p. ▶

Kurt.D. Balčiauskas, seimo narys A. Zeltinis, parapijos pirmininkas A. Verbickas

BUDĖKIME DĖL SANTARVĖS IR TAIKOS

Liepos 30-ąją Vilniaus evangelikų reformatų bažnyčioje įvyko atminimo ir maldos vakaras „Budėkime dėl santarvės ir taikos“, skirtas Medininkų pasienio poste ir kitose vietose žuvusių valstybės tarnautojų ir pareigūnų atminimui. Prisimenant žuvusiuosius melsta ramybės ir taikos Lietuvai, Ukrainai ir visam pasauliui.

Lietuvos evangelikų reformatų gen. superintendantas kun. Tomas Šernas homilijoje apie gėrio ir blogio grumtynes pabrėžė žodžio – galingo ginklo – reikšmę: „Skaitant Dešimt Dievo įsakymų atrodo, kad viskas vyko ne taip seniai ir ne taip toli, bet viskas vyksta čia ir dabar. Turbūt kiekvienas iš mūsų turi savąjį „Egiptą“ ir savo pažadėtąją laisvės žemę. Tai natūrali žmogaus būseną. Dievas kviečia kiekvieną iš mūsų išeiti iš vergijos ir rodo kelią į laisvę. Tačiau kelias veda per dykumą. Pasitaikius kliūčių, pradėdame nekantrauti ir murmėti, kaip ir Mozės tauta ties Raudonąja jūra ar dykumoje, kai patyrusi alkį ar troškulį prašėsi: „*Veskmus atgal į Egiptą, ten turėjome ko valgyti pilnus katilus*“. Atrodytų, jog visokie įsakymai ir nuostatos suvaržo žmogų, tačiau Dešimt Dievo įsakymų išlaisvina jį. Tai Dievo duodama laisvė ir malonės pradžia. Dievas sako: *jei nori būti laisvas, turėk teisingą santykį su Manimi, šeima, su darbu*

Paulė ir Žygimantas Galiniai atlieka Hendelio, Bacho kūrinį.

ir Tėvyne. Su artimu ir su savimi.

Kun. T. Šernas paminėjo ir maldoje pagerbė kelias dešimtis tarnybos metu žuvusių pareigūnų. Buvo perskaitytos visų tarnybos metu žuvusiųjų pavardės – karių, savanorių, policininkų, ugniagesių, muitininkų, prokurorų. Toks pagerbimas įvyko bene pirmą kartą per Nepriklausomybės laikotarpį.

Medininkų pasienio poste žuvusio muitininko Stanislovo Orlavičiaus sūnus Justinas apgailestavo, kad tebesitęsiantis Medininkų teismo procesas neatsako į daugelį jau seniai iškilusių klausimų: „*Šiuo metu vienintelis Lietuvoje esantis kaltinamasis nepadeda atskleisti šio tragiško įvykio aplinkybių, prisidengdamas priesaika, duota jau daugiau kaip 20 metų nebeegzistuojančiai valstybei*“. Teisininko išsilavinimą turintis J. Orlavičius kvietė visus būti pilietiškiems, patriotiškiems, pamiršti žodžius „*mano teisė*“, bet visada prisiminti, jog yra ir „*mano pareiga*“.

Muitinės departamento prie Finansų ministerijos generalinis direktorius Antanas Šipavičius sakė, jog „*valstybės pareigūnas yra lyg valstybės karys, kurio pareiga užtikrinti žmonėms normalų gyvenimą*“. Kartais, pasak pareigūno, tai padaryti nėra sunku, bet dažnai tarnybai reikia aukoti savo sveikatą, laisvalaikį. Nes kova su blogiu yra sudėtinga ir sunki.

Policijos kapelionas kun. Algirdas Toliatas pabrėžė, kad „*ne ginklai, bet vienybė yra mūsų, mažos valstybės, galinga jėga*“ ir kvietė taikos ir

Atminimo vakare dalyvavo Medininkuose žuvusio muitininko Stanislovo Orlavičiaus šeima. Iš dešinės: sūnus Justinas su drauge, našlė Genutė, sūnus Šarūnas.

santarvės vardan pamiršti partijas, asmenines ambicijas.

Šventojo Rašto eilutes skaitė Policijos departamento Viešosios Policijos valdybos Patrulių poskyrio vyriausiasis specialistas, Vilniaus evangelikų reformatų parapijos Seniūnų tarybos pirmininkas Alvydas Verbickas.

Atminimo vakare vargonavo Aušra Pačegonytė, Hendelio, Bacho kūriniais atliko kauniečiai reformatai – pianistė Paulė ir baritonas Žygimantas Galiniai, šiais metais pradėję magistrantūros studijas Kauno Juozo Gruodžio konservatorijoje.

Pabaigoje, sugiedojus Lietuvos Respublikos himną, susirinkusieji vaišinosi agapeje, tikėdamiesi, kad ši Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios iniciatyva taps gražia tradicija.

Auksė Skiparytė

Krikščionių bendrija **Tikėjimo Žodis** kviečia visus tikinčiuosius melstis už taiką Ukrainoje, kad Dievas pasigailėtų kenčiančiųjų, kad pažemintų išdidžiuosius, o nuolankiesiems suteiktų malonę (Apd 10, 34-36).

Susitarimu siekiama sudaryti sąlygas ir užtikrinti Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios kapelionų teikiamų sielovados patarnavimų ir dvasinės pagalbos krašto apsaugos sistemos kariams, jų artimiesiems bei visai karinei bendruomenei teikimą. Susitarimas pasirašytas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintą žmogaus teisę į sąžinės laisvę bei teisę laisvai išpažinti religiją ir ją puoselėti, suprantant religijos ir sielovados reikšmę krašto apsaugos sistemoje tarnaujančių asmenų dvasinei stiprybei. Susitarimu taip pat siekiama užtikrinti evangelikų reformatų bendruomenės narių, einančių tarnybą krašto apsaugos sistemoje, ir kitų asmenų, ieškančių paguodos, nuolatinę sielovadą.

Po šventinių pamaldų visi gausiai susirinkę parapijiečiai ir svečiai skubėjo į jau tradicinę tapusią Vilniaus parapijos šventę Buikose. Akompanuojant Birutei, jos vyras Henrikas Barauskas įsijautęs nuostabiai padainavo keletą kūrybinių. Sodybos šeimininkai Aurelija ir

Danas Arlauskai visus nustebino ir padžiugino atlikdami roko grupės „Guns N’ Roses“ dainą „Knockin’ on Heaven’s Door“.

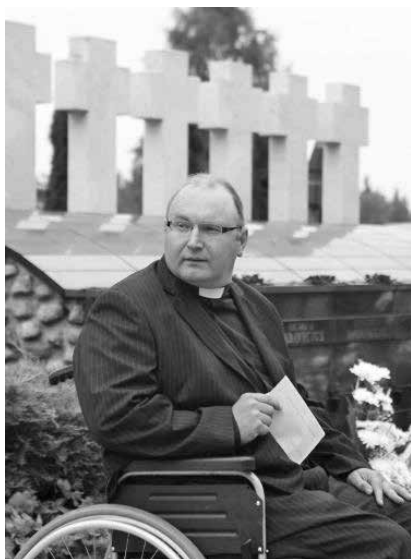
Parapijietė Olga Viederienė įkvėptai paskaitė ištrauką iš J. Marcinkevičiaus poemos „Kristijonas Donelaitis“. Aras Juršys skaitė Vytauto Mačernio eilėraščius.

Taip pat susirinkusius didžiai nustebino menininkė Jūratė Buožienė, eksponavusi savo dailiosios tekstilės

darbus, skirtus 300-osioms K. Donelaičio gimimo metinėms. Nepamiršta liko ir tradicinė „Buikų kiaušienė“. Šį kartą Danas su pagalbininkėmis ją iškepė net iš 62 kiaušinių, patiekalo skonis buvo nepakartojamas! Viliamės, jog graži tradicija – parapijai susirinkti Buikose rudenį, išskrendant gandrams, dar gyvuos ilgai.

Viktorija Liauškaitė
Nuotr. A. Arlauskienės

Kun. Tomas Šernas apdovanotas ženklu „Tėvynės labui“

Medininkų tragedijos 23-ųjų metų minėjimas šiemet vyko kiek kitaip nei įprasta – išvakarėse, liepos 30-ąją, Vilniaus evangelikų reformatų bažnyčioje susirinkusieji dalyvavo Atminimo vakare „Budėkime dėl santarvės ir taikos“; liepos 31 d. – Šv. Mišiose Vilniaus arkikatedroje bazilikoje, Medininkų memoriale, Antakalnio kapinėse.

Minėjime prie Medininkų memorialo dalyvavo Aukščiausiosios Tarybos – Atkuriamojo Seimo Pirmininkas Vytautas Landsbergis, Seimo pirmininkė Loreta Graužinienė, vidaus reikalų ministras A.D. Barauskas, finansų ministras R. Šadžius, Kovo 11-osios Akto signatarai.

Lietuvos evangelikų reformatų generalinis superintendentas kunigas Tomas Šernas apdovanotas Vidaus reikalų ministerijos atminimo ženklu „Tėvynės labui“.

InfoRef.lt

Įvykiai, renginiai Panevėžio parapijoje

Netikėtumų pilnas paskutinis liepos savaitgalis

Planuoti renginiai liepos 26–27 d. pateikė netikėtumų: mirė mūsų parapijietis ALBINAS VEGYS. Taigi savaitgalis prasidėjo penktadienį mirusiojo Albino Vegio pagerbimu malda ir giesmėmis Grauduvos laidojimo rūmuose. *Viešpatie, visagalis Dieve ir Tėve, suteik šiam mirtyje užmigusiai mūsų broliui dėl savo mielojo sūnaus amžinąją ramybę ir džiaugsmą. Ištikimasis Viešpatie ir Išganytojau, dėl savo meilės palydėk į Dievo vaikų laisvę ir garbę užmigusią keleivio sielą, kurią brangiai atpirkai savo krauju, ir duok jai amžinąją gyvenimą. O mus, kurie pasiliecame čia, guosk savo gailėstingumu,* – šia malda prie mirusio A. Vegio parapijos seniūnų valdybos pirmininkas kurt. P. R. Puodžiūnas pradėjo apsėdus. Pagiedojome giesmių, vargonininkas Ž. Anilionis pagrojo keletą kūrinių.

Šeštadienį dalis parapijiečių dalyvavo laidotuvėse, į kurias, nors stovėjo didelė kaitra, susirinko gana daug artimų žmonių. Laidojo parapijos administratorius kun. R. Stankevičius, giesmes giedoti padėjo parapijos vargonininkas Ž. Anilionis. Velionis Albinas Vegys buvo palaidotas naujose Pašilaičių kapinėse, šalia dar ką tik supiltų keleto smėlio kauburėlių.

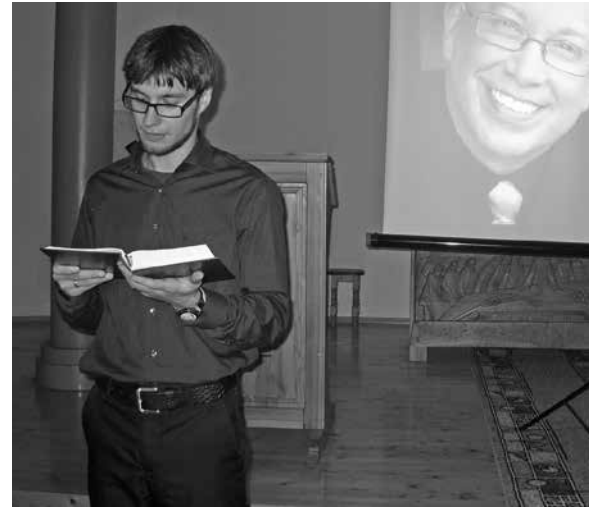
Kiti parapijiečiai šeštadienį rinkosi į bažnyčią, į iš anksto planuotą seminarą „Per juokus į geresnę santuoką“. Seminaro vedančiuosius – lektorių Vaidotą Ickį ir jo žmoną Vitą Ickę – pristatė kun. Raimondas Stankevičius. Seminaro pagrindą sudaro vaizdo medžiaga su evangelikų dvasininko Marko Gungoro paskaitų įrašais. Paskaitų turinys labai atitinka pavadinimą – linksmai, o kartu išties vaizdžiai, pasakojama apie rimtą ir nelengvą dalyką – šeimyninį gyvenimą. Vaizdo medžiagą keletą kartų pakeitė mūsų savarankiškas darbas – atskirų klausimų svarstymas

ir diskusijos. Nors seminaras truko vos ne devynias valandas, jis tikrai neprailgo, nes buvo labai įdomu, per pertraukėles dalijomės išpūdžiais prie kavos ar arbatos puodelio.

Šiais laikais šeimos institucija vis labiau puolama, ir tame fone simboliška, kad Bažnyčia ne tik laimina santuoką, bet ir teikia veiksmingą pagalbą ją išsaugant, puoselėjant ir stiprinant. Drąsiai buvo aptariamose naujos šiuolaikinės grėsmės šeimai, paneigiami visuomenėje platinami žalingi ir klaidingi mitai, jog jau yra norma gyventi šeimoje nesusituokus. Sužinojome tikrai daug apie tai, kaip skirtingai mato pasaulį moterys ir vyrai, kaip geriau suprasti vieniems kitus. Šis seminaras labai reikalingas jauniems žmonėms, todėl tikimės, kad tai, ką išgirdome, perduosime jaunesnei auditorijai.

Sekmadienį, kaip visada, bažnyčioje buvo laikomos pamaldos. Susirinko nemažai parapijiečių. Džiugu, kad į pamaldas atvyko parapijos administratoriaus, kunigo Raimondo žmona Džiuljeta ir sūnus Nojus. Įdomi, pamokanti ir pilna apmąstymų buvo kunigo pasakyta homilija. Pamaldos buvo su Viešpaties Vakariene.

Pasibaigus pamaldoms, po trumpo agapės išvykome į Kapų šventę Panevėžio miesto Kristaus Karaliaus

Seminarą „Per juokus į geresnę santuoką“ vedė Vaidotas Ickis

kapinėse Ramygalos g. Susirinko gražus pulkelis parapijiečių pagerbti savo artimųjų, kaimynų ar draugų, besiilsinčių šiose kapinėse. Maldos ir giesmės skambėjo labai dvasingai, širdingai. Keletas parapijiečių maldoje prisiminė savo artimuosius. Gamta nepašykštėjo šilumos, tačiau medžių pavėsis ir kapų tyla sutelkė visus dar nuoširdesnei bendrystei. Palinkėję vieni kitiems Dievo palaimos, geros kloties ir laimingo kelio į namus, užbaigėme netikėtumų pakoreguotus paskutinio liepos savaitgalio renginius.

**Sigita Audickienė,
Donatas Skauteris**

Kapų šventė Kristaus Karaliaus kapinėse Panevėžyje

Turtingas renginių rugpjūčio savaitgalis

2014 m. rugpjūčio 23-ąją grupė parapijiečių išvykome į Papilio partizanų ir Kubilių kapinių šventes. Papilyje pamaldos prasidėjo 11 val. Prie paminklų padėjome gėlių, išklausėme gaudžią, nuoširdžią ir pamokančią vicesuperintendente kun. Rimo Mikalausko homiliją, giesmėmis pagerbėme už Tėvynės laisvę čia žuvusių kovotojų atminimą, o jų čia besiilsinčių priskaičiuojama per keturiasdešimt.

Po šios šventės parapijietė Daiva Baltušienė pasiūlė visiems pagerbti Baltijos kelio 25-metį, draugiškai susikabinus rankomis, o kunigas maldoje priminė Pabaltijo šalių vieningumą, susikaupimą, bendrystę, draugiškumą ir bendrą siekį tuo sunkiu laikotarpiu. Baltijos kelio 25-metį, kuris sutapo su mūsų partizanų pagerbimo švente, užbaigėme Lietuvos Respublikos himnu.

Iki Kapų šventės Kubiliuose buvo likę apie tris valandas, tai dar apžiūrėjome Papilio bažnyčios teritoriją,

Papilio kapinaitėse padėjome gėlių

Draugiškai susikabinę rankomis pagerbėme Baltijos kelio 25-metį

pabuvojome klebonijoje, pasigrožėjome prie buvusios senosios mokyklos Landsbergių šeimos įrengtu nuostabių alpinariumu. Baltušių šeima suspėjo nuvykti į Raščiūnų kapines ir aplankyti ten palaidotus mirusius savo artimuosius.

Iki pamaldų pradžios Kubiliuose atrodė, kad gamta jau pateiks netikėtumų. Užklupusi baisi liūtis neleido laiku pradėti pamaldų. Šiek tiek pragiedrėjus, Kapų šventė prasidėjo. Vicesuperintendentas kun. Rimas Mikalauskas pasakė nuoširdžią homiliją, susirinkusieji paminėjo savo artimuosius, buvo giedamos giesmės.

Lietutis nepagailėjo ir į namus grįžtančių panevėziečių, bet į namus išsiskirstėme vildamiesi, kad rytojaus dieną gamta gal jau nekrės išdaigų.

Mūsų viltys pasitvirtino: iš pat ryto oras nuteikė optimistiškiau. Sinoptikai nepranašavo vakarykščių liūčių ir vėjas buvo palankus.

Pirmiausia rinkomės į Šilaičių Kapų šventę, tik gaila, kad du trečdaliui vykusiujų į Papilį ir Kubilius

Kapų šventė Šilaičiuose

parapijiečių pablogėjo sveikata, ir į Šilaičius mūsų susirinko mažiau negu įprasta. Pirmiausia kiekvienas skubėjome prie savo artimųjų kapurbėlių, papuošėme juos gėlėmis ir malda pabendravome su jais.

11 val. susibūrėme į bendrą Kapų šventę.

Dievas taip pamilo pasaulį, jog atidavė savo viengimį Sūnų, kad kiekvienas, kuris Jį tiki, nepažūtų, bet turėtų amžinąjį gyvenimą. Dievas juk nesiuntė savo Sūnaus į pasaulį, kad jis pasaulį pasmerktų, bet kad pasaulis per Jį būtų išgelbėtas. Kas Jį tiki, tas nebus pasmerktas, o kas netiki, jau yra nuteistas už tai, kad netiki Dievo viengimio Sūnaus /Jn 3,11–18/. Šiais žodžiais parapijos administratorius kun. Raimondas Stankevičius pradėjo Kapų šventę. Kunigas pasidžiaugė, kad galėjome atvykti į tą vietą, kurioje susikaupiame ir susimąstome, kur mintimis sugrįžtame į praeitį ir kur susitinkame su jau iškeliauvusiais... Tiesa, kol kas tik mintimis...

Po artimųjų paminėjimo malda ir giesmėmis kunigas padėkojo Viešpačiui ir meldė Jo vedimo, palaimos ir malonės mums, gyviesiems.

Pasibaigus Kapų šventei, suskubome į bažnyčią, nes reikėjo ją papuošti krikštynomis, o kunigas skubėjo į pokalbį su konfirmantėmis. 15 val. prasidėjo pamaldos su Viešpaties Vakarienes sakramentu ir krikštynomis. Pamaldose buvo susirinkę nemažai jaunų žmonių, vaikučių, kas ne taip jau dažnai būna pas mus. Kaip smagu matyti jaunus tėvus ir krikštatėvius, labai mielą krikštukę Gustę, kuri neparodė jokio nepasitenkinimo nei per krikšto apeigas, nei per ilgokas pamaldas.

Jaunąją krikščionę parapijos vardu pasveikino seniūnų valdybos pirmininkas krt. Petras Romualdas Puodžiūnas ir seniūnė Irena Skiauterytė, o parapijiečiai pagiedojo sveikinimo giesmę.

Pasibaigus pamaldoms, susirinkome trumpai Agapei, aptarėme ateities darbus ir, palinkėję vieni kitiems geros sveikatos ir Dievo palaimos, išsiskirstėme. Toks tad buvo turtingas renginių ir nuoširdžiu bendravimu persmelktas mūsų savaitgalis.

Sigita Audickienė

Paskutinės šių metų Kapinių švenčių pamaldos Dubingiuose

Jau tapo gražia tradicija pirmąjį rugsėjo šeštadienį Lietuvos evangelikams reformatams susitikti Kapinių šventės pamaldose ant Dubingių piliakalnio evangelikų reformatų bažnyčios vietoje.

Po kunigaikščių Radvilų perlaidojimo čia susitikome jau penktą kartą. Tos dienos orai labiau priminė prabėgusią vasarą, o ne jau prasidėjusį rudenį. Gal dėl to pamaldose buvo kaip reta tik Vilniaus evangelikų reformatų parapijiečių būrelis. Nebuvo matyti tikėjimo brolių, sesių iš Panevėžio, Biržų, Kauno... Gal neretas patraukė į tą dieną renginių kupinas Vilniaus dienas, Panevėžio miesto šventę ar pagaliau į grybų pilnus miškus, o gal panoro ilgiau nusnausti savaitgalį...

Kapinių šventės pamaldas laikė kun. Raimondas Stankevičius. „Nors šiandiena yra gausi įvairių renginių, Dievas mato ir džiaugiasi, jog esate čia – Jo surinkime. Didikus Radvilas prisimename kaip neįkainojamą pavyzdį mums visiems, kaip Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės faktinius valdovus, karvedžius, bažnyčių fundatorius. Minime maldoje 2009 metais perlaidotus aštuonis Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės didikus, Radvilų giminės atstovus: LDK kanclerį, Vilniaus vaivadą bei Livonijos vietininką, Liublino unijos priešininką, faktiškai nevainikuotą Lietuvos karalių Mikalojų Radvilą Juodąjį, jo žmoną Elžbietą Šidloviecką-Radvilienę, LDK kanclerį, Vilniaus vaivadą ir didįjį etmoną Mikalojų Radvilą Rudąjį, jo sūnų Mikalojų Radvilą,

Mikalojaus Radvilos žmoną Elena Hlebovičaitę, Mikalojų Radvilą (M. R. Rudojo vaikaitį), Jonušą VI Radvilą (rokošininką – maištininką) ir Aną Sobkovną (Kristupo Radvilos Perkūno pirmąją žmoną) bei kitus šiame nuostabiame piliakalnyje amžinam poilsiui atgulčius tikėjimo brolius ir seses,“ – vardijo kunigas. Pasak dvasininko, nuostabu, kai žmogus pasirenka Dievo Žodį vietoj viliojančių pramogų. Kaip ir šiandien surinkime pasirinkę Dievo Žodį.

Po paskutinių šių metų Kapinių švenčių pamaldų ten pat – ant Du-

bingių piliakalnio – išdėliojome savo lauknešėlius ir pabendravome agapeje. Dalijomės sumuštiniais, arbata, kava ir įspūdžiais bei viltimi, jog Kapinių šventė kunigaikščių Radvilų Dubingiuose taps gražia kasmetine reformatų tradicija. Gal kitąmet būsime surinkti gausiau... Vėliau, kas norėjo, galėjo aplankyti buvusią Dubingių karčemą – smuklę, kurioje dabar įsikūrusi Asvejos regioninio parko direkcija, informacinis centras. Čia vyko Dubingių miestelio šventė.

Viktorija Liauškaitė

RADVILIADA.

Savasties paieškos

Rugpjūčio 29 dieną kino žiūrovus pasiekė filmas – kino kelionė „Radviliada“, kuri pasakoja apie legendinius Lietuvos didikus: Mikalojų Radvilą Rudą, jo pusbrolių Mikalojų Radvilą Juodą ir pastarojo sūnų Mikalojų Kristupą Radvilą Našlaitėlį, kurie savo mąstysena ir poelgiais buvo peraugę ir savo laikus, ir tuometinį Europos elitą.

Filmo apie kunigaikščius Radvilas sukūrimo konkursą laimėjusi įžymaus dokumentinių filmų režisieriaus Arūno Matelio kūrybinė grupė darbus sėkmingai atliko. Filmą „Radviliada“ režisavo Ramunė Rakauskaitė, konsultantais buvo pakviesti istorikai dr. Ingė Lukšaitė, dr. Deimantas Karvelis, dr. Rimvydas Petrauskas, dr. Artūras Vasiliauskas, Jono Radvano „Radviliados“ vertėjas literatūros istorikas dr. Sigitas Narbutas. Filme vykstančius įvykius komentuoja protestantizmo žinovė dr. Dainora Pociūtė-Abukevičienė, kunigaikščių Radvilų giminės istorijos tyrinėtoja dr. Raimonda Ragauskienė ir kt. Filmo scenarijų kūrė pats Arūnas Matelis bei rašytoja Renata Šerelytė.

Filmo prodiuseris Arūnas Matelis su užsidegimu dirbo prie šio projekto. „Kuo daugiau sužinau apie Radvilas, tuo labiau jais žaviuosi, didžiuojuosi, jaučiuosi norintis susitapatinti su jais ir jų vertybėmis. Radvilos priverčia aikštinti dėl savo pasirinkimų, drąsos, pasiaukojimo dėl valstybės ir lietuviybės bei suvokimo, kad jie buvo Europos kūrėjai ir jie atsako ne tik už LDK, bet ir Europą. Vien jau kiek aktualus yra Radvilų moto, teigiantis, kad jie už savo poelgius atsiskaito tik Dievui. Kokia graži, prasminga ir stipri būtų mūsų valstybė, jei mes visi turėtume tokią atskaitos sistemą,“ – sakė interviu „Respublikai“ prodiuseris.

Dokumentinio filmo „Radviliada“ žanras žiūrovui pateikiamas netradiciškai. Į „kino kelionę“ įeina ne tik istorikų dokumentiniai „atradimai“, bet ir vaidybinės scenos bei kūrybinės grupės komentarai filmavimo metu.

Filmas buvo kuriamas net aštuoniuose pasaulio šalyse, pasitelkiant į pagalbą daugiau nei šimto profesionalių kūrybinę komandą.

Atkurta įspūdinga legendinio 1564 metais įvykusio Ūlos mūšio scena. Dėl pademonstruotos lietuvių narsos ir nelygiavertiškos jėgų persvaros, tuometinis mūšis daugelio istorikų lyginamas su 1991 metų sausio 13 įvykiais. Ūlos mūšyje Radvilos Rudojo vedama 5000 vyrų kariauna atakavo 25 000 maskvenų kariuomenę. Įspūdinga pergalė iki dabar išliko Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės ir Radvilų giminės istorijoje.

Filme vaidybinuose epizoduose taip pat atkurti ir kiti tuometinei Europai itin svarbūs, tačiau ne kiekvienam šiuolaikiniam lietuviui žinomi istoriniai faktai. Dr. D. Karvelis išsamiai papasakoja apie Radvilos Juodojo indėlį Reformacijos išplitimui LDK. Įspūdingai nufilmuota piligriminės Radvilos Našlaitėlio kelionės į Jeruzalę iliustracija.

Kad sudomintų jaunimą Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės istorija,

Kadras iš filmo „Radviliada“
Nuotr. www.lrytas.lt

Radvilų herbas

filmo kūrėjai įjungė subkultūrų atstovus: *graffiti* menininkus, riedlentinininkus, BMX dviračių sporto atstovą.

Pagrindinis filmo „Radviliada“ kūrėjų sumanymas – sujungti didingą vienos Lietuvos giminės, kuri dominavo Europoje per 400 metų, praeities istoriją ir dabartį, buvo sėkmingai įvykdytas finalinėje filmo scenoje pristatant dabartinius Radvilų giminės palikuonis, gyvenančius Lenkijoje.

Didelį įspūdį žiūrint filmą paliko Radvilų herbu, žyminčiu jų valdas, sėte nusėtas Europos žemėlapis. Taip vaizdžiai buvo pailiustruota dr. D. Karvelio dažnoje paskaitoje sakoma frazė, kad „Radvilos keliaudami niekada nesilsėdavo svetimose valdose“.

Kiekvienam, kuris myli ir gerbia Biržų–Dubingių ir Olykos–Nesvyžiaus šakų pradininkus kunigaikščius Radvilas, būtina pažiūrėti šį A. Matelio kūrinį. Apie pusbrolius Mikalojus Radvilas Rudą ir Juodą ir Juodą ir Juodą ne daug ką naujo sužinosime, tačiau Juodojo sūnus Mikalojus Kristupas Radvila Našlaitėlis mums daugiau buvo žinomas tik kaip tėvo prabangiai išleistas Biblijų degintojas – pirmasis Lietuvoje „knygų inkvizitorius“. Iš šio filmo sužinome, kad Radvila Našlaitėlis yra ir pirmasis LDK piligrimas – atgailaudamas už jaunystės nuodėmes, keliavo į Šventąją žemę, šią kelionę aprašė knygoje „Kelionė į Jeruzalę“, kuri išleista 1601 m. lotynų kalba tapo bestseleriu tuometinėje Europoje.

„V.r.ž.“ inf.
Parengta pagal informaciją
Lietuvos žiniasklaidoje

Nuo maišto iki melancholijos

Prof. dr. Dainora Pociūtė-Abukevičienė, Filologijos fakulteto Lietuvių literatūros katedros vedėja, Lietuvos Reformacijos istorijos ir kultūros draugijos narė, ties ankstyvaisiais Reformacijos procesais susikoncentravo prieš dešimt metų, pradėjusi tyrimus įvairiose Italijos vietovėse (iki tol labiau domėtasi konfesinės raštijos – giesmynų, katekizmų – raidos problemomis). Taip atsirado protestantizmo problematikos vienijami dvejetainiai krypties darbai: monografija „Maištininkų katedros. Ankstyvoji Reformacija ir lietuvių–italų evangelikų ryšiai“ bei straipsniai apie LDK protestantų raštijos iki XVII a. vidurio ypatumus. Pastarieji daugiau skirti lietuviškosios raštijos raidai iki didžiausios lietuviškos reformatų knygos – „Knygos nobažnystės krikščioniškos“ (vienintelis likęs egzempliorius saugomas Upsaloje) – pasirodymo.

Studijoje *Nuo maišto iki melancholijos* profesorė susitelkė ties dviem asmenybėmis – Abraomu Kulviečiu ir Mikalojum Radvila Juoduoju, nes kaip tik jie ne tik parašė du pirmuosius LDK reformacijos tekstus, kurie pritraukė jos, kaip literatūros istorikės, dėmesį, bet ir lemtingai darė įtaką XVI a. Lietuvos kultūrai. A. Kulvietis pirmasis pradėjo absoliučiai nelygią kovą su Bažnyčios korupcija, kuri, kaip spėjo jo motina Elžbieta Kulvietienė, jam lėmė staigią mirtį, o Radvila Juodasis pirmasis įkūrė nuo Romos bažnyčios neapriklausomą Bažnyčią, nes jis nieko nebijojo ir jokios – net pačios Romos Apaštališkojo sosto sutelktos – jėgos jam nebuvo kliūtis.

Šios asmenybės buvo tikri maištininkai – Bažnyčiai pavojingi net ir po mirties. Bažnyčia A. Kulviečio neleido palaidoti kapinėse, o Radvilos Juodojo palaikus istorijai taip pat teko slėpti. Šis Radvila tapo ir pirmuoju lietuviu, uždraustu visuotinai skaityti Europos katalikiškajame pasaulyje ir įtrauktu į garsų uždraustųjų knygų sąrašą – „Index librorum prohibitorum“. Manoma, kad jis tuo didžiavosi, kaip ir savo išleista pirmąja Lietuvos Biblija. Radvilos Juodojo evangeliškosios veiklos laikotarpis neilgas, bet nepaprastai intensyvus. Revoliucinius pokyčius jis nulėmė per dvylika trylika savo paskutinių gyvenimo metų, kuriais demonstravo esąs evangelikas. Kai 1555 m. Vilniuje apsilankė vienas iš Jėzuitų ordino iniciatorių, Ignacijaus Lojolos artimas draugas Alfonsas

Salmeronas, jam pasirodė, kad šioje šalyje dėl Radvilos Juodojo veiklos tiek įsigalėjusi erezija, kad įkurti jėzuitų kolegijos nėra jokios vilties.

Tiesa, situacija jau po dešimtmečio, mirus Radvilai Juodajam, ėmė keistis. Ne mažiau nei tėvas stipriu charakteriu pasižymintis jo vyriausias sūnus Mikalojus Kristupas Radvila Našlaitėlis radikaliai pakeitė tikėjimą ir, grįžęs į Katalikų bažnyčią, daug nusipelnė jos labai bei kontrreformaciniais procesams Lietuvoje.

Rekonstruodama įvairių šių žmonių savimonę, jų religines pažiūras, prof. D. Pociūtė gilinasi į XVI a. religinės elgsenos ypatumus: konversijos, religinės simuliacijos, nikodemizmo fenomenus. Padarė išvadą, kad LDK konversijos buvo ne staigūs, bet su socializacijos procesais susiję reiškiniai. Nors Lietuvoje, priešingai nei Italijoje, nebuvo įkurta inkvizicija kovai su Reformacija, represijų ir draudimų baimė skatino vietinių didikų ir bajorijos simuliacinę sąmonę.

Italų vaidmuo Lietuvos Reformacijos procese buvo svarbus, bet labai nevienalytis. A. Kulvietis buvo pirmasis, kuris susidūrė su intensyviais filoprotestiškais Italijos procesais iki inkvizicijos atkūrimo. Turtingas ir intelektualus Italijos bažnytinis gyvenimas lėmė ir tai, kad net aukščiausiuose bažnytinės hierarchijos sluoksniuose bei aristokratijoje buvo daug reformų šalininkų. Todėl tokia

figūra kaip kapucinų ordino galva – sienietis Bernardinas Ochinas, skelbęs „liuteroniška“ vadintą išganymo ne dėl darbų, o iš malonės idėją, tapo populiariausiu XVI a. Italijos pamokslininku, kurį, kaip ir A. Kulvietį, 1542 m. „išstiko“ staigus ir netikėtas Apaštališkojo sosto pasmerkimas bei ekskomunika, privertusi jį emigruoti į kalvinistišką Šveicariją. Šios ankstyvosios italų evangelizmo idėjos suformavo Kulviečio laikyseną ir religines pažiūras, deklaruotas jo „Tikėjimo išpažinime“ laiško Bonai Sforcai pavidalu.

Kitas italų ir Lietuvos santykių aspektas jau buvo nulemtas prasi-dėjusios italų disidentizmo bangos Italijoje atkūrus inkviziciją. Italai, emigravę į Šveicariją, tapo ne tik Jono Kalvino ir Heinricho Bullingerio ryčių Europoje agentais, bet ir šveicariškosios reformatų ortodoksijos oponentais bei vis intensyvesnių heterodoksinių pažiūrų skatintojais. Italų dalis, nebetoleruojama net ir protestantiškoje Šveicarijoje, ne sykį prieglobstį rado Lietuvoje pas Radvilą Juodąjį. Taip įžymiausi Italijos evangelizmo atstovai – Bernardinas Ochinas, Lelijus ir Faustas Sozziniai, Giorgio Biandrata, Valentino Gentile ir kiti – lankėsi Lietuvoje ir įsitraukė į LDK reformacinės kultūros procesus: Bažnyčios kūrimą, knygų leidybą.

Italas Pieras Paolo Vergerijus, į Vokietiją pabėgęs buvęs Kapodistrijos vyskupas, tapo pagrindiniu liuteronizmo ir Augsburgos konfesijos

Prof. dr. Dainora Pociūtė-
Abukevičienė

įtvirtinimo Lietuvoje ir Lenkijoje agentu. Jo plati ir šakota politinė ir kultūrinė veikla Lietuvoje ir Karaliaučiuje davė impulsą išspausdinti Radvilos Juodojo laišką popiežiaus nuncijui Aloizijui Lippomanui. Šis keletą kartų įvairiomis kalbomis išspausdintas manifestas („Due epistolae“) tapo antrąja Lietuvos evangeliška konfesija, kuri išgarsino Lietuvą kaip reformuotos Bažnyčios visoje Europoje šalį.

Italų konfliktiškas santykis su šveicarų ortodoksija paskatino Lietuvos Evangelikų bažnyčios schizmą, tačiau nereikėtų šio proceso vertinti vienpusiškai. Tai natūralūs konfesionalizacijos procesai. Schizma buvo ortodoksijos ribas bandžusių nubrėžti helvetų konfesijos šalininkų ir radikalesnius minties iššūkius skatinusių jėgų susidūrimas. Ji susilpnino LDK Evangelikų bažnyčios vienybę, paskatino kai kuriuos grįžimus į katalikybę. Kita vertus, schizma suformavo unikalų Rytų Europos reiškinį – unitorizmą, kurio įdomiausi fenomenai reiškėsi LDK, Lenkijoje ir Transilvanijoje. Lietuvoje unitorizmas buvo išnaikintas XVII a. viduryje, tačiau Transilvanija tapo vienintele Europoje kunigaikštyste, kur jis buvo paskelbtas viena iš valstybinių religijų, gyvavusių ir per visą XVIII a.

Sutrumpinta iš
Lietuvos rašytojų sąjungos
mėnraščio „Metai“, 2010, Nr.8–9
(*rugpjūtis–rugsėjis*)
www.tekstai.lt

Įstatymiškumas ir įstatymas

Kas iš tikrųjų yra įstatymiškumas? Įstatymiški buvo fariziejai bei kiti Jėzaus priešai, kurie prie Dievo įsakymų pridėjo savų, per smarkiai apribojo laisvę ir žmonėms užkrovė „nepakeliamas naštas“ (Lk 11, 46; Mk 7, 1-15; Mt 15, 1-9). Be abejo, įstatymiški yra ir tie, kurie įstatymo laikymusi trokšta tapti teisūs (Rom 3, 21-4, 25; Ef 2, 9-10). Dar vienas įstatymiškumo bruožų ypač pasireiškė ankstyvosios bažnyčios laikais, kai nežydams buvo bandoma primesti apeiginį įstatymą (Gal 4, 9-11; Kol 2, 16-17). Šitokių bandymų neretai pasitaiko ir dabar, kai verčiama laikytis mums nebegaliojančių įstatymų. Taip pat svarbu paminėti svarbių dalykų menkesniųjų naudai nepaisymą (Mt 23, 23) ir vien išorišką įstatymų vykdymą (Mk 7, 18-23; Mt 15, 15-20; 23, 27-28).

Piktnaudžiavimas įstatymu atveda prie įstatymiškumo. Ar piktnaudžiaujama ir Evangelija? Už atsakymą į šį klausimą galime padėkoti D. Bonhoefferiui, bene pirmajam įvedusiam „brangiosios“ ir „pigiosios“ malonės sąvokas ir pakomentavusiam jas knygoje *Nachfolge* (Mokinytė, 1937). Brangioji malonė byloja apie tikrąją Evangeliją, kaip

mes jau ir aptarėme. Apie pigiąją Bonhoefferis kalba išsyk knygos pradžioje ir vienodai aštriai, kaip ir apie įstatymiškumą: „Pigi malonė – mirtinas mūsų Bažnyčios priešas. Šiandien mums tenka kovoti dėl brangios malonės. Pigi malonė – tai malonė, kuri lyg turguje parduodama nupiginta prekė. Kitaip tariant, sakramentai, nuodėmių atleidimas, religijos teikiama paguoda numetami ant prekystalio sumažintomis kainomis. Malonė rodoma kaip neišsenkantis Bažnyčios lobynas, iš kurio ji žeria savo palaiminimus dosnia ranka, neužduodama jokių klausimų, nenubrėždama jokių ribų. Malonė, neturinti savo kainos. Nieko nekainuojanti malonė... Pigi malonė – tai atleidimo skelbimas, nereikalaujant atgailos. Tai Krikštas be bažnytinės disciplinos, Komunija be išpažinties, išteisinimas be asmeninio išpažinimo. Pigi malonė – tai malonė be mokinytės, malonė be kryžiaus, malonė be Jėzaus Kristaus, gyvo ir įsikūnijusio...“

Holger Lahayne
Paimta iš straipsnio
„Dievo malonė, o ne įstatymas?“
(II) iš www.lksb.lt

Vilniaus reformatai senjorai Kaune

Rugsėjo 14 d. vilniečiai reformatai senjorai praleido Kaune: dalyvavo pamaldose reformatų bažnyčioje, grožėjosi Botanikos sodu, aplankė buvusių parapijiečių Renatos Šernaitės ir Stefanijos Šernienės bei teisininko Jokūbo Šerno amžino poilsio vietą Petrašiūnų kapinėse. Nuotraukoje vilniečiai ir kauniečiai su klaipeidiečiu kunigu Neilu Čijunsku po sekmadieninių pamaldų.

Atsisveikinant su poete ALMA KAROSAITE...

1945-01-19 Gavėnai – 2014-09-08 Šilėnai

Rugsėjo 8 d. vakare žiniasklaida paskleidė šiurpų pranešimą – Šilėnuose, nuosavo namo kieme, šulinyje nuskendo vaikų poetė Alma Karosaitė... Namelių, kuriuos įsigijo dar motinai Matildei gyvenant pas juos, kad būtų arčiau gamtos...

Alma – biržiečių klubo „Krivulė“ literatūrinių vakarų, pokalbių vedėja, nuostabių eilėraščių vaikams, ir ne tik jiems, autorė, sugebėjusi iš keleto žodelių šmaikščiai, biržietiška šnektą „sudėti“ ketureilį, parašyti netrafaretinį sveikinimą... Susikūrus Lietuvos Reformacijos istorijos ir kultūros Reformacijos draugijai, ji – viena iš pirmųjų narių.

Nepamiršo ir savo reformatiškos kilmės. Viename interviu paklausta, kokią pirmą knygą pati perskaitė, atsakė, kad Reformatų giesmyną. Ir prisipažino, kad tai, ką yra sukūrusi drauge su kompozitoriais, labiausiai vertina Kalėdinę giesmę, kuriai melodiją parašė kompozitorius Jaroslavas Cechanovičius...

Alma Karosaitė gimė 1945 m. sausio 19 d. (dokumentuose, iš tikrųjų – sausio 1 d.), Biržų rajone, Gavėnų kaime, reformatų Matildės Pelantės iš Štakyrių ir gavėniškio Jono Karoso šeimoje.

Tėvas buvo veterinarijos sanitaras, iki išnaktų vaikščiojęs po kolūkio kaimus gydymas gyvulius, motina – melžėja. Jai mažoji Almutė, parbėgusi iš mokyklos, padėdavo savo mažomis rankytėmis fermoje pamelžti daugybę „juodmargių, žaliųjų“, kaip pati rašė savo prisiminimuose apie vaikystę.

Mokytis Alma pradėjo kaimyniniame Dirvonakių kaime pradinėje, po to toliau – Geidžiūnų vidurinėje mokykloje, paskutinius trejus metus – Biržų Juliaus Janonio internatinėje mokykloje. Įstojo į Vilniaus universiteto Istorijos ir filologijos fakultetą, kurį baigusi 1968 metais dirbo korespondente, buvo Respublikos žemėtvarkos projektavimo instituto bendradarbė, redaktorė leidykloje „Vaga“, dirbo Sveikatos ministerijos

*Gimtine, kokį skirsi kraiti? Kas man priklauso? – nežinau, –
Aš leisiu Tau namo pareiti, ten, kur Tave užauginau.
Gimtine, ten jau laukas plynas, ir labas nieks neatsakys.
Tu nusiprausk rasa akis, aš – Tavo amžinas gėlynas.*

Alma Karosaitė

Slaugos darbuotojų tobulinimosi ir specializacijos centre, nuo 1995 metų darbavosi Muitinės mokymo centre. Dar mokykloje pradėjo rašyti eilėraščius.

1984 metais Almą Karosaitę priėmė į Lietuvos rašytojų sąjungą. Ji buvo tituluojama viena geriausių poetų, rašiusių vaikams. Jiems išleido per 20 eilėraščių knygelę: „Kas mažas neišdykęs“ (1986), „Kaip lapė vilkui vištieną virė“ (1991), „Zuikiui Puikiui šešeri“ (1996), „Nosytės tiesumu“ (1997), „Mikė, Milda ir Matilda“ (1997), „Asilėlis“ (1999), „Kas negavo dovanos?“ (2001), „Gero elgesio pradinė“ (2002) ir kt.

Daugelis jos eilėraščių yra tapę vaikiškomis dainomis. Eilėraščių herojai, dažniausiai vaikų mėgstami žvėreliai, kurie suvokia, kas yra gera, o kas – bloga, supranta, jog nereikia gėdytis savo prigimties, pasimoko, kad reikia būti tuo, kuo gimei – kiekvienas yra savitas ir todėl turi išlikti savimi.

Apie savo kūrybą poetė rašė:

Man eilėraštis primena su visu kaimietės atsidėjimu motinos austus

rankšluosčius. Taip juk audi ir tą ketureilį. O ar mato ir turi kas matyti, kaip tai daroma? Turbūt ne... Nes gal tu knapsi iš nuovargio, gal pyksti ant užkliūvančios šaudyklės, gal staiga susierzini ties suklystu raštu.

Kaip neįkyrėti žmonėms savo ketureiliais, kaip atsinaujinti drauge su jų meile ir tikėjimu? Kol mąstai apie tai, tol rašai...

2013 m. rugsėjį už Vilniaus vardo garsinimą poetė Alma Karosaitė buvo apdovanota II laipsnio medaliu „Už nuopelnus Vilniui ir Tautai“.

Šį trumpą atsisveikinimo žodį norisi užbaigti pačios Almos pasakytais žodžiais:

Kaip pribloškia mus ankstyvos ir nelauktos mirtys, kaip imi nebeprisikliauti likimu, kai jis mirčiai atiduoda geruosius...

Urną su Almos pelenais saugiai priglaudė prieš dešimt metų mirusi mama – dabar jos drauge ilsėsis Kai-rėnų kapinėse, esančiuose Vilniaus pakraštyje, netoli Šilėnų...

D. Gudliauskienė

PATEKĖK, SAULELE

*Patekėk, saulele, patekėk.
Kelki iš miegų stipriausius vyrus.
Patikėk, saulele, patikėk, –
Jau mama seniai pietus išvirus...*

*Patikėk, saulele, kad jinai
Mūsų norus riša į mazgelį
Ir savųjų laiškus mintinai
Kaip maldas ji atkartoti gali.*

*Gal tada, kai jos jau nebebus,
Jie išstas jos vardą tartum burtą.
Svies visus išaukštintus stabus,
Spjaus į blizgų mūsų amžiaus turtą...*

*Patekėk, saulele, pro rūkus.
Kiekvienam apšviesk jo gimtą namą.
Patikėk, saulele, kad vaikus
Greitkeliai vis tiek atves pas Mamą.*

*Ji toli nuo sosto ir valdžios,
Ji arčiau prie lopšio ir prie karsto.
Jos nėra – ir tuščia paširdžiuos...
Adatom gėla krūtinę varsto...*

*Jos jau apeiti visi keliai.
Jos jau apverkti kalneliai birūs.
Džiaugtasi ir dūsauti giliai.
Viską ji šioj žemėj jau patyrus...*

Alma Karosaitė, 2004 m.

Buvo tvarkomos Biržų senosios žydų kapinės

Biržų rajono savivaldybė ir Biržų „Aušros“ vidurinės mokyklos Tolerancijos ugdymo centras 2010–2014 metais vykdė projektą „Senųjų Biržų žydų ir karaimų kapinių tvarkymas ir tolerancijos ugdymas“. 2014 metais projektinę veiklą tęsti ir bendradarbiauti vėl sutiko mokslininkų bendruomenę vienijantis žydų civilizacijos tyrimo ir mokymo centras „Sefer“.

2014 m. rugpjūčio 12–22 dienomis 17 žydų civilizacijos tyrimo ir mokymo centro „Sefer“ ekspedicijos

darbuotojų pratęsė projektinę veiklą senosiose Biržų žydų ir karaimų kapinėse. Kartu su Biržų „Aušros“ vidurinės mokyklos Tolerancijos ugdymo centru, kaip ir pernai rugpjūty, toliau triūsė senosiose Biržų žydų ir karaimų kapinėse, inventurizavo, kartografavo ir valė antkapius. „Sefer“ epigrafikai šifravo ant jų esančius užrašus senąja hebrajų kalba.

Parengta pagal Biržų rajono savivaldybės informaciją

Patvirtintas Papilio herbas

Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė dekretu patvirtino Papilio herbą, kurį sukūrė dailininkas Egils Skuja. Papilio herbo etaloną aprobavo Lietuvos heraldikos komisija.

Herbas atspindi dvi Papilyje vyraujančias konfesijas: katalikų ir protestantų. Mėlyname Papilio herbo skyde pavaizduotos heraldinės figūros – du bažnyčių bokštų kontūrai. Virš jų auksinis kryžius, simbolizuojantis katalikų bendruomenę, ir burlaivis, simbolizuojantis protestantus. Burlaivis pasirinktas dėl to, jog jis yra pavaizduotas Papilio evangelikų reformatų bažnyčios esančioje vėjarodėje. Mėlyna skydo spalva reiškia dvasingumą, dievišką išmintį.

Heraldikos komisijos aprobuotus ir Lietuvos Respublikos Prezidento dekretu patvirtintus herbus turi Biržai, Vabalninkas, Nemunėlio Radviliškis, nuo šios vasaros ir Papilys.

Biržų rajono savivaldybės informacija

Krikščionių bendrijos „Tikėjimo žodis“ sinodas

Rugpjūčio 15-16 d. vyko krikščionių bendrijos „Tikėjimo žodis“ pastorių ir vyresniųjų (bažnyčių vadovų) susirinkimas (sinodas). Jo metu buvo svarstyti ir patvirtinti

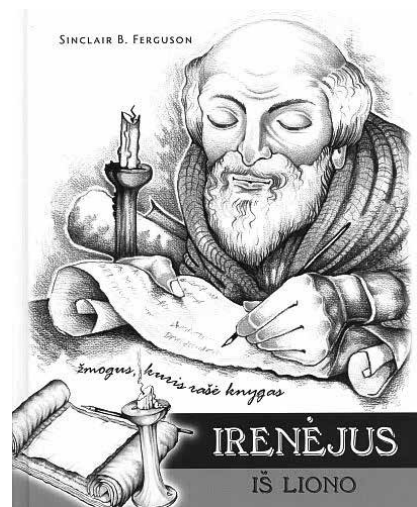
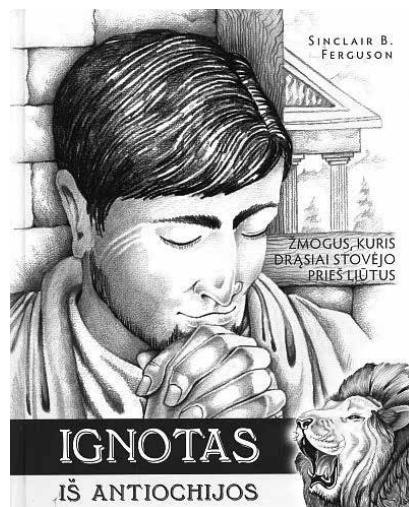
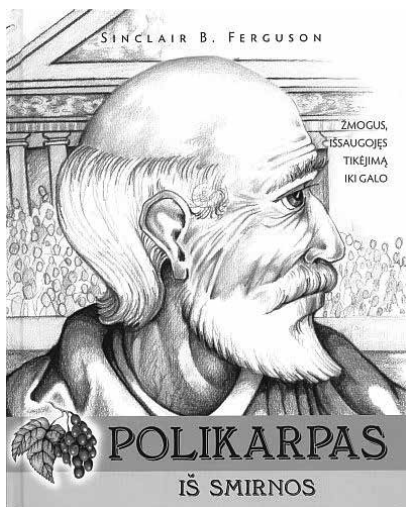
bendrijos veiklos nuostatai, nustatantys bendrijos tikslus ir funkcijas, bažnyčių narystės bendrijoje sąlygas, bendrijos valdymo organus, jų atsakomybę ir veiklą.

Susirinkime buvo išrinktas bendrijos vadovas ir pastorių taryba ateinantiems 3 metams. Bendrijos vadovu tapo Kauno bažnyčios pastorius Gabrielius Lukošius, pastorių tarybos pirmininku - Panevėžio bažnyčios pastorius Ramūnas Jukna, Vilniaus regiono vadovu – Ignalinos bažnyčios pastorius Darius Aškis, Kauno regiono

– Elektrėnų bažnyčios pastorius Gintautas Gruzdis, Šiaulių regiono – Šiaulių bažnyčios pastorė Anželika Krikštaponienė. Susirinkime buvo sudaryta darbo grupė bendrijos istorinės veiklos įvertinimui, išpažįtamų krikščioniško mokymo tiesų bei tolimesnės misijos ir vizijos projektui parengti. Susirinkimas vyko atviro ir tarpusavio pasitikėjimo atmosferoje.

Rasa Mardosaitė
Perspausdinta iš www.btz.lt

Tikėjimo didvyriai – knygelių vaikams serija

Šiomis dienomis esama daugybės „stabų“, tačiau ar turite didvyrių? Kuo jie skiriasi? Stabai – tai žmonės, kuriuos „dieviname“, nes jie įžymūs, turtingi, patrauklios išvaizdos, pasižymi nepaprastais talentais arba ypatingomis savybėmis, kurias svajojame turėti ir mes. Didvyriai – tai žmonės, pasiryžę gyventi ir mirti už tai, kuo tiki.

VšĮ „Reformatų literatūros centras“ išleido jaunesnio mokyklinio amžiaus vaikams skirtą Sinclair B. Ferguson knygelių seriją „Tikėjimo didvyriai“. Seriją sudaro trys knygelės: „Polikarpas iš Smirnos – žmogus, išsaugojęs tikėjimą iki galo“,

„Ignotas iš Antiochijos. Žmogus, kuris drąsiai stovėjo prieš liūtus“ ir „Irenėjus iš Liono. Žmogus, kuris rašė knygas“.

Kaip matome iš pavadinimų, knygelėse vaikams suprantama kalba pasakojama apie II a. Bažnyčios tėvus ir kankinius Polikarpą, Ignotą ir Irenėjų. Be to, skaitydami jas vaikai išgirs ir Evangelijos žinią.

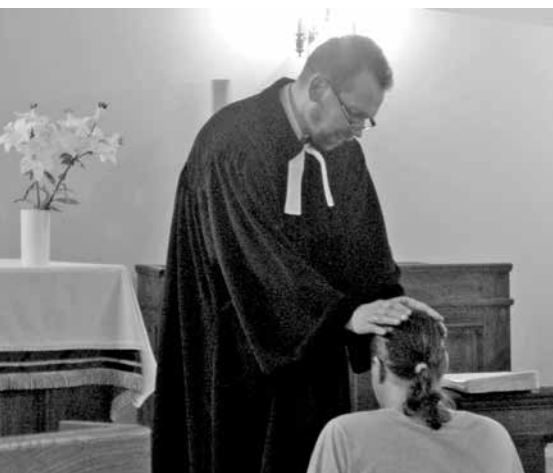
Knygelėje „Polikarpas iš Smirnos – žmogus, išsaugojęs tikėjimą iki galo“ pasakojama apie didvyrį – Jėzaus Kristaus sekėją. Polikarpas mylėjo savo Viešpatį ir Jam tarnavo daugiau nei 80 metų. Savo tikėjimą jis išsaugojo nuo pradžios iki galo.

Knygelėje „Ignotas iš Antiochijos. Žmogus, kuris drąsiai stovėjo prieš liūtus“ pasakojama apie didvyrį – Jėzaus Kristaus sekėją. Ignotas buvo pasiruošęs gyventi ir mirti dėl savo Viešpaties. Tad vieną dieną jis stojo prieš liūtus.

Knygelėje „Irenėjus iš Liono – žmogus, kuris rašė knygas“ pasakojama apie didvyrį – Jėzaus Kristaus sekėją. Irenėjus tarnavo Viešpačiui toli nuo namų ir, trokšdamas padėti savo broliams Kristuje, rašė knygas.

Knygeles galima įsigyti internetu krikščioniškame knygyne ar Reformatų knygyne Pylimo g.

I N F O R M A C I J A

Rugpjūčio 1 d. Vilniaus reformatų bažnyčioje per vakarines pamaldas buvo konfirmuotas Simonas Raudonius.

Rugpjūčio 9 d. Miesto šventės metu Biržų rajono savivaldybės merės Iru-tės Varzienės Padėkos raštai už svarų indėlį, garsinant Biržų miesto vardą, įgyvendinant socialines programas bei ekonomines ir kitas iniciatyvas, buvo įteikti Lietuvos Reformacijos istorijos ir kultūros draugijos pirmi-ninkui kurt. Donatui Balčiauskui, Vilniaus biržiečių klubo „Krivu-lė“ prezidentui Arvydui Kregždei, UAB „Biržų duona“ komercijos direktoriui Andriui Kurganovui ir UAB „Nitator-SLT“ akcininkui Akei Stenquistui.

Rugpjūčio 9–10 d. Vilkyškiuose ir Klaipėdoje įvyko poporatorijos „Izaijas. Ilgas kelias į laisvę“, komp. Hartmutas Naumannas, Vokietija, premjera. Tai Lietuvos evangeliško-sios bažnytinės muzikos sandraugos (LEBMS) ir jos vadovės Lauros Matuzaitės Kairienės surengto chorinės muzikos seminaro – vasaros meistriskumo kursų Lietuvos evan-geliškųjų bažnyčių chorvedžiams ir choristams, kuris vyko rugpjūčio 3–10 dienomis, darbo rezultatas. Kursams vadovavo pats oratorijos autorius Hartmutas Naumannas, Šiaurės Elbės Bažnyčios populiario-sios muzikos direktorius.

Poporatorija „Izaijas. Ilgas kelias į laisvę“ 18 dalių kūrinys mišriam chorui, dviem solistams (tenoras – pranašas Izaijas, altas – pasakotoja) ir instrumentinei grupei – mušamie-siems, bosinei gitarai ir klavišiniams.

Rugpjūčio 9 d., šeštadienį, parapijos tarybos pirmininko Alvydo Verbicko kvietimu grupelė Vilniaus reformatų darbavosi Pošalčiuose: ruošė malkas parapijos namų kūrenimui ateinančią žiemą. Po vaisingo darbo sodybos šeimininkės Jūratės buvo pavaišinti skaniu firminiu troškiniu.

Rugsėjo 2 d. Biržų rajono savival-

dybės administracijos direktorius Vytautas Džėja įsakymu Nr. A-665 pritarė UAB „Urbanistika“ 2014 m. parengtiems Kultūros paskirties pas-tato (bibliotekos) Biržuose, J. Bie-linio g. (šalia reformatų bažnyčios) projektiniams pasiūlymams (kom-pleksas Nr. U-1199).

Rugsėjo 5 d. Valdovų rūmuose Biržų „Sėlos“ muziejaus direktoriaus pav. Edita Landsbergienė dalyvavo Balti-jos jūros regiono pilių ir muziejų aso-ciacijos tarptautinėje konferencijoje ir skaitė pranešimą „Muziejus Biržų Radvilų rezidencijoje: visuomenės poreikių tenkinimas ir muziejaus galimybės“, pristatė Arsenale įreng-tą ir lankytojų iškart labai pamėgtą švedų generolo majoro Liudviko Adomo Levenhauto memuarų apie Biržų tvirtovės apgultį ir užėmimą (1704) pagrindu sukurtą interaktyvų, vizualizuotą pasakojimą.

Rugsėjo 6 d. Dubingiuose, ant pilia-kalnio, buvusios reformatų bažnyčios vietoje, jau penktą kartą rinkosi reformatai pasimelsti, pagiedoti ir prisiminti čia 2009 metais perlai-dotus LDK kunigaikščius Radvilas bei visus kitus, atgulusius šiame kalnelyje prieš 400 ir daugiau metų.

Poporatorijos „Izaijas“ atlikėjai prieš koncertą Vilkyškių bažnyčioje

Sveikiname

*parapijetę
DARATĄ JANUŠEVIČIENĘ,
rugsėjo 3 d.*

*artimųjų, giminių, draugų, parapijiečių būryje
atšventusių garbingą 95-ųjų metų sukaktį.*

*Linkime dar daug metų džiuginti artimuosius ir pažįstamus
giedra šypsena ir optimizmu.*

Vilniaus ev. reformatų parapijos seniūnų taryba

Leidinio spaudos rėmėjas

Birbinių g. 4a, LT-02121, Vilnius
tel.: +370 5 2627585
mob.tel.: +370 655 24403
Linksmoji g.5, LT-02041, Vilnius
tel.: +370 5 2639004
mob.tel.: +370 652 11944
www.klion.lt

Laida EVANGELIKAMS
„KELIAS“

Per „LRT Kultūra“ –
kiekvieną šeštadienį
10.30 val.
Laidos autorė
Ina Drašutienė,
mob. tel. +370 686 59625,
el.paštas: inadra@takas.lt

Sveikiname

*MARYTĘ UNESĘ VASILIAUSKIENĘ-GELAŽNYKAITĘ,
rugpjūčio 9 d. atšventusių 75 metų sukaktį.*

Keliai gyvenimo vingiuoti,
Kuriais garbingai vis skubi.
O metai tie taip greitai lekia
Ir sulaikyti negali...
Tegul gyvenimo saulutė
Tau šviečia spinduliu ryškiu,
O mes sėkmės didžiulės linkim,
Kad būtų širdyje šviesu.

*Reformatų senjorų draugija,
Vilniaus ev. reformatų parapijos seniūnų taryba*

Laiškus redakcijai galite rašyti:

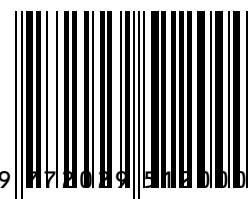
Pylimo 20-13, Vilnius,
Vilniaus ev. reformatų parapijos raštinė,
el.paštas: dalija@mail.lt

Parėngė Dalija Gudliauskienė,
tel. 8 685 74 951

Redagavo, spausdino
Raimondas Natka,
Danutė Kavaliauskienė,
Damian Finer

Leidėjas:
Vilniaus ev. reformatų parapija
Tiražas 100 egz.

Leidėjai straipsnius taisy ir trumpina
savo nuožiūra

Laikraštis platinamas už auką.
Leidžiamas tik iš surinktų aukų.